

Els processos de reflexió dels docents i la innovació a les aules plurilingües

Cambra, M, Civera, I., Fons, M. i Palou, J.

*Grup PLURAL (Plurilingüismes escolars i Aprenentatge de Llengües)
Universitat de Barcelona*

Resum

Dues constatacions problemàtiques han motivat les recerques del grup PLURAL: d'una banda, l'evolució dels contextos socials i educatius i l'augment de la diversitat de l'alumnat, fets que qüestionen els models d'immersió lingüística vigents fins ara; de l'altra, l'escassa incidència que ha tingut la formació en el pensament dels professors per poder dinamitzar processos d'innovació.

El grup PLURAL ha investigat sobre els sistemes de Creences, Representacions i Sabers (CRS) de mestres i professors de llengües per tal de descriure de quina manera conceben la nova situació sociolingüística i cultural. Ens hem proposat apropar-nos a la manera com els docents responen al repte d'ensenyar llengües a l'escola en contextos plurilingües. Es tracta de saber de quina manera orienten la seva feina i aborden l'actuació del dia a dia a l'aula.

En primer lloc, en aquesta comunicació presentarem el camí fet en aquest camp: els àmbits explorats, el progrés en relació amb els reptes metodològics, els processos per augmentar el coneixement científic dels sistemes de creences; un trajecte que hem recorregut acompanyats per educadors que ens han fet partícips de la seva experiència, de les seves inquietuds i dels seus dilemes.

En segon lloc, exposarem la nova etapa que emprenem focalitzant la recerca en l'àmbit de la formació, entesa com desenvolupament professional dels docents. Ens centrem ara en aquells contextos potencialment formatius que –segons les nostres hipòtesis– ofereixen certes condicions propícies a la desestabilització i reconstrucció de les representacions.

Destacarem la importància del discurs, a través del qual s'expressa el pensament: el nostre treball de recerca s'elabora a partir de dades recollides empíricament en els contextos educatius naturals i de la interpretació que es fa d'aquestes dades, tot aplicant procediments de l'anàlisi del discurs en interacció. A més, els discursos que es construeixen en aquests espais de formació, siguin orals (interacció a les aules, entrevistes, debats, trobades entre docents i formadors), siguin escrits (diaris, memòries de pràctiques, actes de sessions d'assessorament) conformen l'àmbit on emergeixen, es negocien, i es reestructuren els CRS. Els investigadors troben també en aquests discursos indicis que els serveixen per qüestionar models de formació actuals i per cercar maneres d'acompanyar els docents en els canvis profunds que emprenen pel que fa als seus processos cognitius i a les pràctiques d'ensenyament de llengües a l'aula.